

21.12.2023

Kunta- ja alueosasto
Hallitusneuvos Eeva Mäenpää

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetulla lailla (617/2021, *rahoituslaki*) säädetään hyvinvointialueiden yleiskatteellisesta valtion rahoituksesta ja rahoituksen kohdentumisesta hyvinvointialuekohtaisesti.

Rahoituslain 13 §:n 5 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain seuraavaa varainhoitovuotta varten hyvinvointialuekohtaisen rahoituksen laskennassa käytettävistä asukaskohtaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon perushinnasta sekä 14–20 ja 20 a §:ssä tarkoitettujen määrätymistekijöiden perushinnoista. Lisäksi rahoituslain 21 §:n 3 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain seuraavaa varainhoitovuotta varten hyvinvointialueiden pelastustoimen asukaskohtaisesta perushinnasta, 22 §:ssä tarkoitettua asukastiheyden perushinnasta ja 23 §:ssä tarkoitettua riskitekijöihin perustuvasta perushinnasta.

Edellä mainituista perushinnoista vuodelle 2023 on säädetty 1.1.2023 voimaan tulleen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1392/2022) 2 §:ssä. Mainittua pykälää ehdotetaan muutettavaksi vuoden 2024 perushintojen säätämiseksi.

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

3 Keskeiset ehdotukset

Asetuksen 2 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi rahoituslain 13 §:n 5 momentissa tarkoitetuista asukaskohtaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon perushinnasta sekä 14–20 ja 20 a §:ssä tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen määrätymistekijöiden perushinnoista vuodelle 2024. Uutena rahoituksen määrätymistekijänä vuodesta 2024 lukien otetaan huomioon 20 a §:ssä säädetty yliopistosairaalalisä.

Lisäksi säädettäisiin rahoituslain 21 §:n 3 momentin mukaisesti vuodelle 2024 mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettua hyvinvointialueiden pelastustoimen

asukaskohtaisesta perushinnasta, 22 §:ssä tarkoitetusta asukastiheyden perushinnasta ja 23 §:ssä tarkoitetusta riskitekijöihin perustuvasta perushinnasta.

Rahoituslain 13 §:n 5 momentin perustelujen (HE 241/2020 vp, s. 948) mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon perushinnat tarkistetaan rahoituslain 5 ja 6 §:ssä tarkoitetun kustannusten ja rahoituksen tason tarkistamisen sekä 3 luvussa säädettyjen perushintoihin vaikuttavien määräytymistekijöiden perusteella.

Rahoituslain 21 §:n 3 momentin perustelujen (HE 241/2020 vp, s. 965) mukaan myös pelastustoimen perushinnat tarkistetaan vuosittain ottamalla huomioon 5 ja 6 §:ssä tarkoitettu kustannusten ja rahoituksen tason tarkistaminen.

Rahoituslain 5 §:n mukaan valtion rahoituksen perusteena käytetään hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käyttökustannuksia, rahoituskustannuksia sekä suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia. Käyttökustannuksina ei pidetä hankintoihin sisältyvää arvonalisäveroa lukuun ottamatta sellaisten hankintojen arvonalisäveroa, joista ei saa tehdä vähennystä arvonalisäverolain (1501/1993) 114 §:n mukaisesti. Huomioitavista käyttökustannuksista vähennetään vuosikohtaisesti hyvinvointialueiden asiakas- ja käyttömaksut sekä muut toiminta- ja rahoitustuotot.

Rahoituslain 6 §:n mukaan valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu hyvinvointialueiden edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen muutoksen (7 §), kustannustason muutoksen (8 §) sekä tehtävämuutosten huomioon ottamiseksi (9 §). Lisäksi vuodesta 2025 lukien otetaan huomioon rahoituksen jälkikäteistarkistus (10 §).

Koska perushinnoista säädettäessä otetaan huomioon myös vuonna 2024 voimaan tulevat muutokset hyvinvointialueiden tehtäviin, voidaan asetus antaa vasta kuluvan vuoden lopulla sen jälkeen, kun eduskunta on käsitellyt tehtävämuutoksia koskevat lakiesitykset.

4 Pääasialliset vaikutukset

Asetuksella säädetyt perushinnat on otettu huomioon hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituksessa. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain mukainen rahoitus hyvinvointialueille on vuonna 2024 yhteensä 24 083 454 389 euroa.

5 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2024.

Esitys:

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta.